

Politisk arbeidsverksted i Larvik

Rolle- og ansvarsforståelse

HOLTH & WINGE

www.holthogwinge.no

Larvik kommune

3. april 2024

Nikolai K. Winge
kontakt@howi.no

Hvem er vi?

Kort om oss

- Holth & Winge ble stiftet i 2021.
- Vi ønsker å:
 - Styrke kunnskapsnivået i forvaltningen.
 - Bidra til at beslutninger om arealbruk bygger på korrekt forståelse av jussen.
- Dette får vi til ved å tilby:
 - Kurs og forelesninger innen plan- og bygningsrett m.m.
 - Juridiske utredninger.

Juridiske utredninger

Dispensasjoner fra arealplaner etter plan- og bygningsloven

*En analyse av årsaker til at det søkes om og innvilges
mange dispensasjoner, samt forslag til tiltak*

OPPDRAAGSGIVER: KOMMUNAL- OG
DISTRIKTSDEPARTEMENTET

DATO: 23/12 2022
DOKUMENTKODE: 10243824

HOLTH & WINGE Multiconsult

HOLTH & WINGE

Juridisk utredning

Naturavtalens betydning for norsk rett

Utarbeidet av
Holth & Winge AS

April 2023

1

HOLTH & WINGE

Dispensasjon etter plan- og bygningsloven

En analyse av mulige lovendringer

HOLTH & WINGE

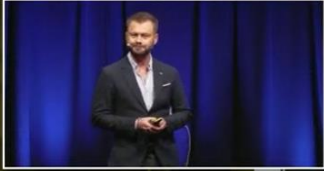
FOU-rapport for KS
Juni 2023

1

HOLTH & WINGE

Kursvirksomhet

Miljørettens evolusjon

Veien mot et grønt skifte i jussen

HOLTH & WINGE

www.holthogwinge.no

Blir du fårete i
blikket når noen
spør deg om plan-
og bygningsloven?

Meld kommunen på **politikerskolen!**

Operasjon planvask

Kommune-Norge drukner i gamle planer

Politikerne vedtar stadig nye planer uten å slette de gamle. Da gjelder de ofte fortsatt og skaper trøbbel, fordi de er uforståelige nå.

Brukar KI for å rydde i gamle reguleringsplanar

Kommunar i Noreg har mange gamle reguleringsplanar som framleis gjeld. Dette kan skape fordi dei gamle planane kan vere i strid med målet til kommunen for arealbruk. Planane kan v uforståelege, og dei kan innehalde utdaterte reglar og retningslinjer som kan skape kontrove forseinkingar i byggjeprojekt.

PUBLISERT 16. JAN 2024 | OPPDATERT 06. FEB 2024

DEL

SKAL RYDDE: Rådgiver Anders Lund g byggeplaner.

FOTO: LARS TORE ENDRESEN / LARS TOR

Larvik kommune har fått 7 millionar kroner frå Forskningsrådet for å utvikle teknologi som kan oppdatere gamle kommuneplaner gjennom metodar som både er demokratisk legitime og effektive for pressa kommuneadministrasjonar.

Forsiden / Plan, bygg, brann og eiendom / Aktuelt /

Merkedag i Sliperiet: – Alle ser til Larvik nå

Sist oppdatert: 15.02.2024

DEL

Med god drahjelp fra NRK-artikkelen «Norge i rødt, hvitt og grått» og Bård Tufte Johansen i «Oppsynsmannen» har mange nordmenn fått øynene opp for et tema som tidligere kanskje har vært forbeholdt de spesielt interesserte. I forrige uke gikk startskuddet for «Operasjon planvask» i Larvik - som kan få store ringvirkninger både her og ellers i landet.

Her er prosjektgruppa, minus tre som deltok digitalt. Fra venstre: Alexander Salveson Nossum (Norkart), Kristine Borvik (Larvik kommune), Odd Arne Bakke-Ludviksen (Larvik kommune), Jan Gudmund Aanerud (Holth og Winge), Nikolai K. Winge (Holth og Winge), Anders Lund (Larvik kommune), Trond Simensen (Norsk institutt for naturforskning (NINA), Bjarne Boge (Norkart), Hege Eick (Larvik kommune).

en / Plan, bygg, brann og eiendom /

ir først i landet: Larvik får sju illioner til banebrytende osjekt

t oppdatert: 12.12.2023

DEL

hle, utdaterte og mangelfulle reguleringsplaner er en stor rdring for landets kommuner. Nå er Larvik tildelt sju millioner av Forskningsrådet for å gjennomføre en storstilt «vask» av esten 800 eksisterende planene i kommunen vår - og tidig vise vei for andre.

Anders Lund på arealplan tror Operasjon planvask kan gi store samfunnsmessige gevinster.

- Svært mange kommuner har utdaterte arealplaner.
- Dette skaper mange utfordringer:
 - Planene ble vedtatt uten dagens kunnskap om klima, natur, risiko, forventet utbyggingsbehov osv.
 - Planene har arealformål og planbestemmelser som avviker fra nåværende lovgivning.
 - Planen gir kanskje ikke uttrykk for hva som politisk sett er ønsket utvikling.
- *Planvask er en systematisk og strategisk gjennomgang av kommunale planer, som tar sikte på å sikre et plangrunnlag som er oppdatert med hensyn til dagens kunnskap, lovverk og politikk.*

200.000 fotballbaner satt av til hytteutbygging

Det er snart bygget en halv million hytter i Norge og kommunene har satt av areal til en halv million til, ifølge forskere.

Vegard Unger Ellefsen
Journalist

Ragnar Lurås
Journalist

Publisert 17. nov. kl. 12:15
Oppdatert 17. nov. kl. 15:01

HYTTE PÅ HYTTE: På Hafjell står hyttene på rekke og rad.

Nasjonale forventninger

- Hva forventer Regjeringen når det gjelder kommunenes plangrunnlag?

Oppdaterte planer er nødvendig for å få til en bærekraftig samfunns- og arealutvikling og for å gjennomføre lokal, regional og nasjonal politikk. Fylkeskommunene og kommunene skal vurdere planbehovet i begynnelsen av hver valgperiode gjennom regional og **kommunal planstrategi**.

Ved revisjon av kommuneplanens arealdel bør kommunen vurdere om **tidligere vedtatt arealbruk** svarer til dagens og framtidens forventede behov. Det er da viktig at kommunen vurderer å **ta ut eller redusere omfanget av utbyggingsarealer** som ikke lenger er like aktuelle.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Vedtatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023

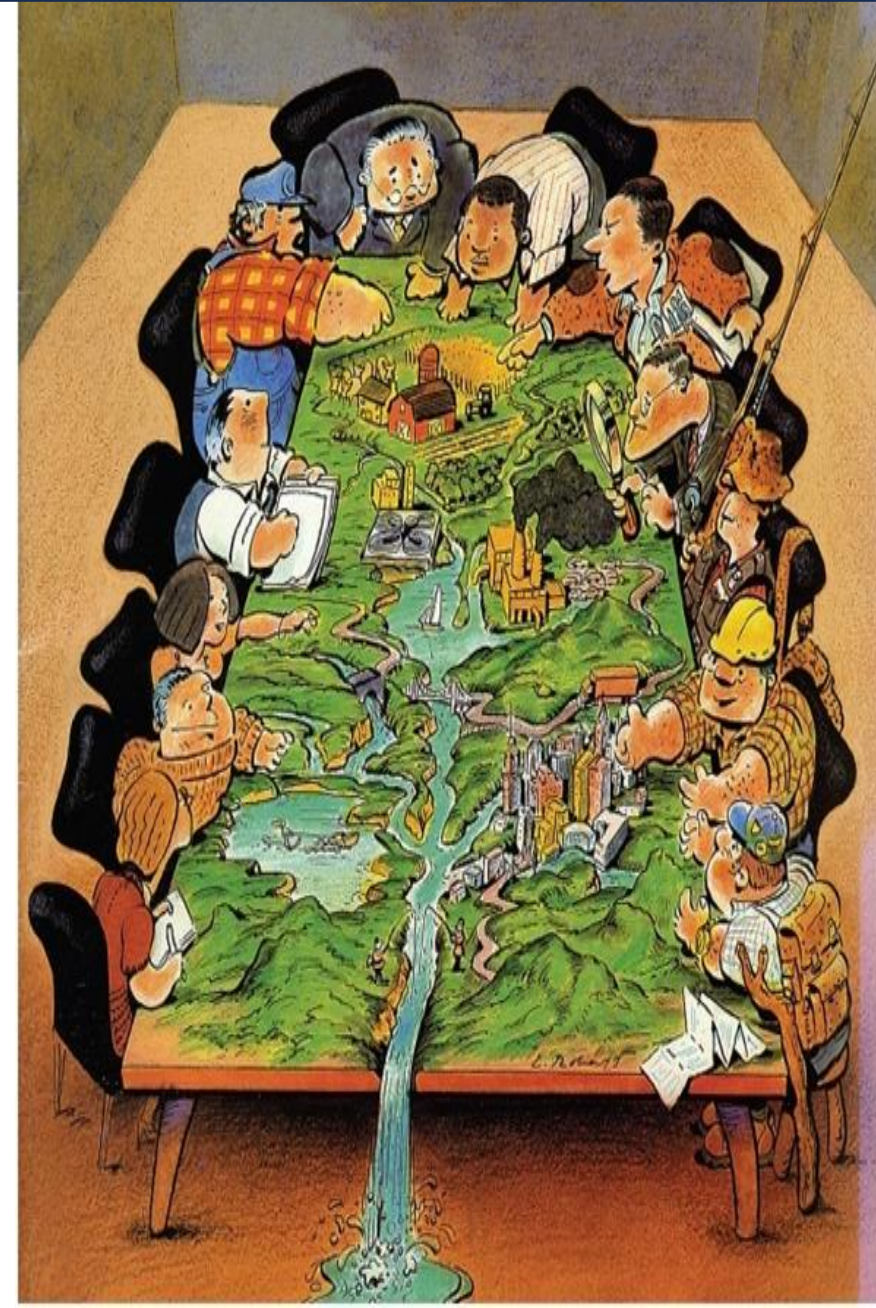
Kommunal- og distriktsdepartementet

Kommunal planstrategi

- Plan- og bygningsloven § 10-1

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi...

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til **om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres**, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, **eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves**.

Politisk handlingsrom

- Juridisk sett står kommunene helt fritt til å oppheve eller endre vedtatte reguleringsplaner.
- Dette beror utelukkende på et planfaglig skjønn lokalpolitiske prioriteringer.
 - Klima, natur, sikkerhet, jordvern, utbyggingsbehov, forutsigbarhet osv.
- Jussens rolle er begrenset til saksbehandling.
- Hva med erstatningsansvaret?

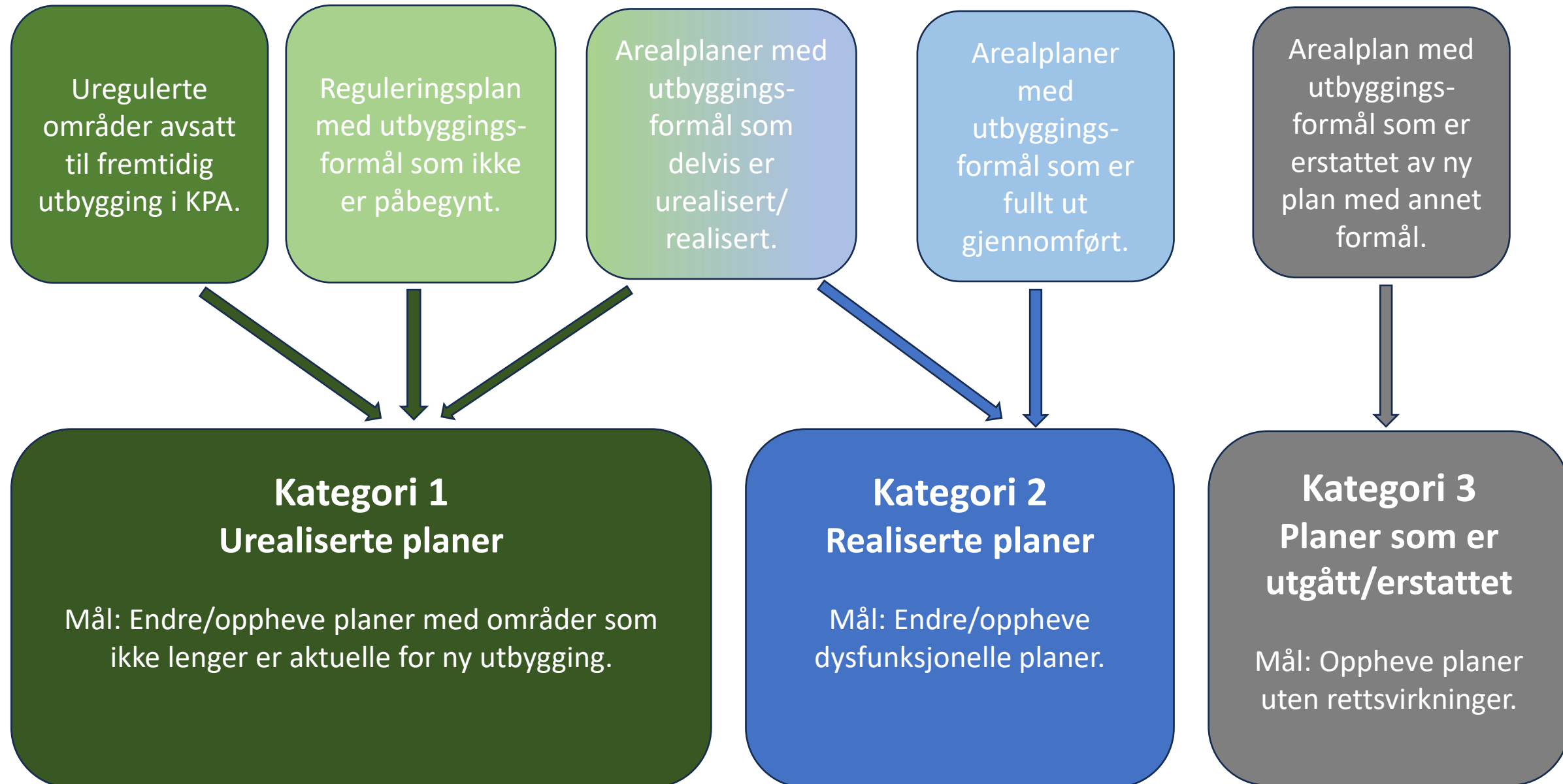
Fra lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 36:

Det alminnelige utgangspunkt er at grunneiere og rettighetshavere ikke har krav på økonomisk kompensasjon for restriksjoner som reguleringsplaner og bebyggelsesplaner fører med seg. Kommunen kan også som hovedregel endre arealdisponeringen i et område, f.eks. fra byggeområde til landbruksområde, uten erstatning for reguleringen.

NOU 2019: 5 – Ny forvaltningslov:

Plan- og bygningslovens regler om endring av arealplaner innebærer en helt fri omgjøringsadgang for reguleringsplaner.

KDDs veileder for planrevisjon

Hva kan oppnås ved en planvask?

Kategori 1 Urealiserte planer

Mål: Endre/oppheve planer med områder som ikke lenger er aktuelle for ny utbygging.

Bevaringshensyn

Naturmangfold, klima,
matjord, friluftsliv,
kulturmiljø m.m.

Samfunnssikkerhet

Unngå bygging i områder
utsatt for fare og risiko

Utbyggingsinteresser

Lokalisere utbygging til
områder hvor det er
politisk aksept for ny
utvikling

Utbyggingsreserver i Larvik kommune

Arealtyper i Kilde: AR5, tall i dekar		Bebygd areal i Kilde: SSB, tall i dekar		Arealbruk i gjeldende planer i Larvik i Kilde: Kommune-, kommunedel- og reguleringsplaner, tall i dekar	
Areal av land og ferskvann 815 122		Bebygd eller opparbeidet 58 746		Utbyggingsformål i plan 56 483	Antatt planreserve 12 666
Skog 581 269		Boligbebyggelse 12 524		Boligformål 12 825	Boligformål 961
Ferskvann 43 945		Fritidsbebyggelse 5 095		Fritidsformål 5 779	Fritidsformål 1 508
Myr 10 857		Næring og tjeneste 11 169		Næringformål 4 186	Næringformål 1 544
Dyrka mark 101 425		Helse, skole og kultur 900		Tjenesteyting 1 566	Tjenesteyting 210
Bebygd 40 376		Idrett og grøntareal 2 509		Samferdsel 11 349	Samferdsel 661
Andre 37 250		Annen bruk 26 549		Andre formål 20 332	Andre formål 7 783
					per 1000 innbyggere
					Boligformål 20
					Fritidsformål 31
					Næringformål 32

Hva kan oppnås ved en planvask?

Kategori 2 Realiserte planer

Mål: Endre/oppheve planer som ikke fungerer
som styringsgrunnlag

Effektiv og forutsigbar byggesaksbehandling

Oppdaterte planer blir
langt enklere å forstå,
tolke og håndheve.

Rettferdighet og likebehandling

Oppdaterte planer
ivaretar hensynet til
likebehandling

Færre dispensasjoner

Oppdaterte planer
reduserer behovet for
dispensasjoner

Reguleringsplaner i Larvik kommune

LARVIK
KOMMUNE

arealplaner.no

Planstatus: Endelig vedtatt arealplan ✕

769 planer funnet

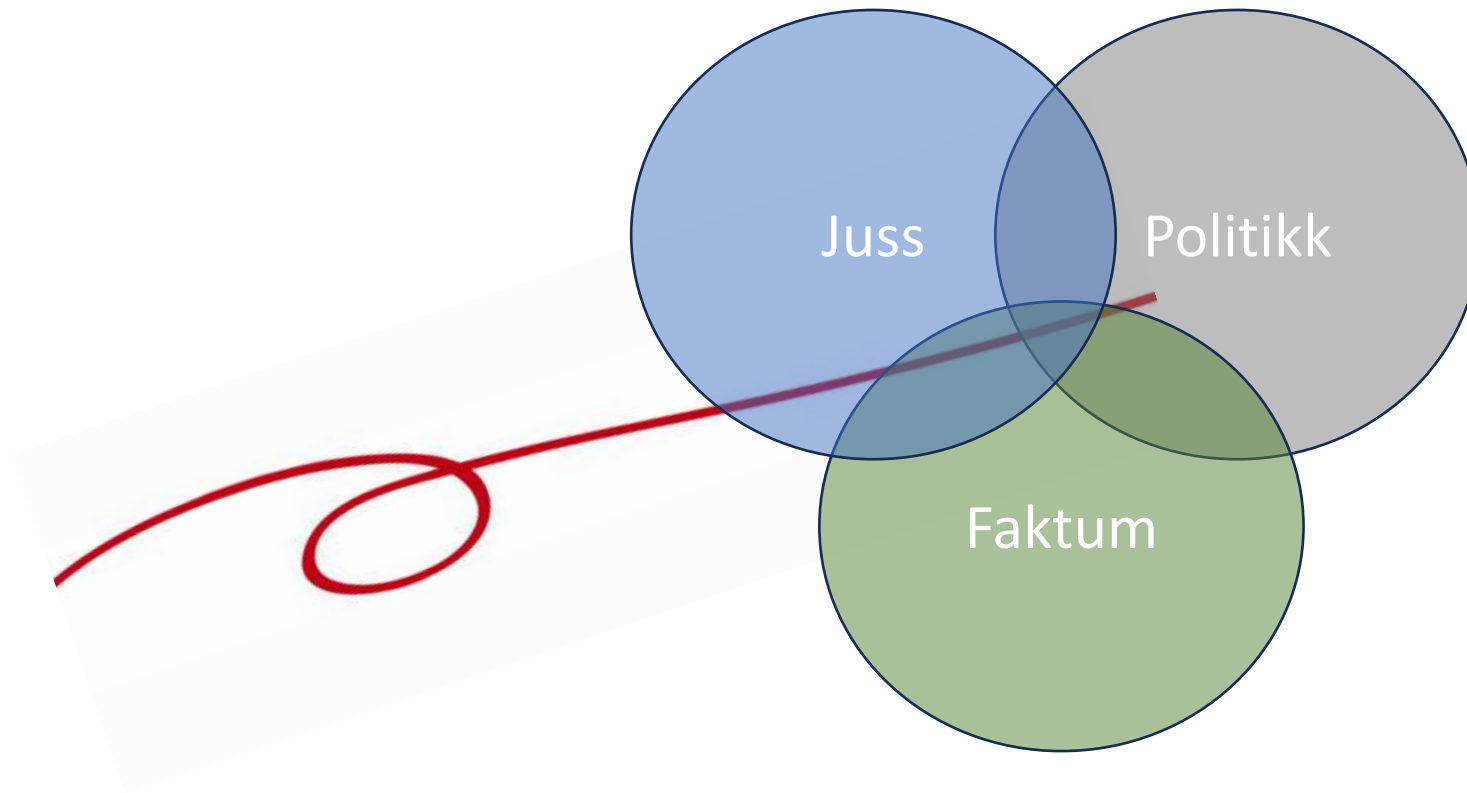
Planid ⚡	Navn ⚡	Type ⚡	Status ⚡	Ikrafttredelsesdato ⬆
67.01	Gloppeåsen vest og Nordlyløkka	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	24.05.1951
66.01	Østre Halsen, Generalplan	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	07.08.1963
67.02	Gloppeåsen vest	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	20.12.1963
68.01	Rekkevik - Gon	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	25.08.1965
2	Breivann - Breivannsjøya	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	16.10.1965
174.01	Hovland	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	19.11.1965
2.01	Helsekvartalet - Grevevn. - Sverres gt. - Byskogvn. -	Eldre reguleringsplan (PBL 1985)	✓ Endelig vedtatt arealplan	25.01.1966

Hvem er dere?

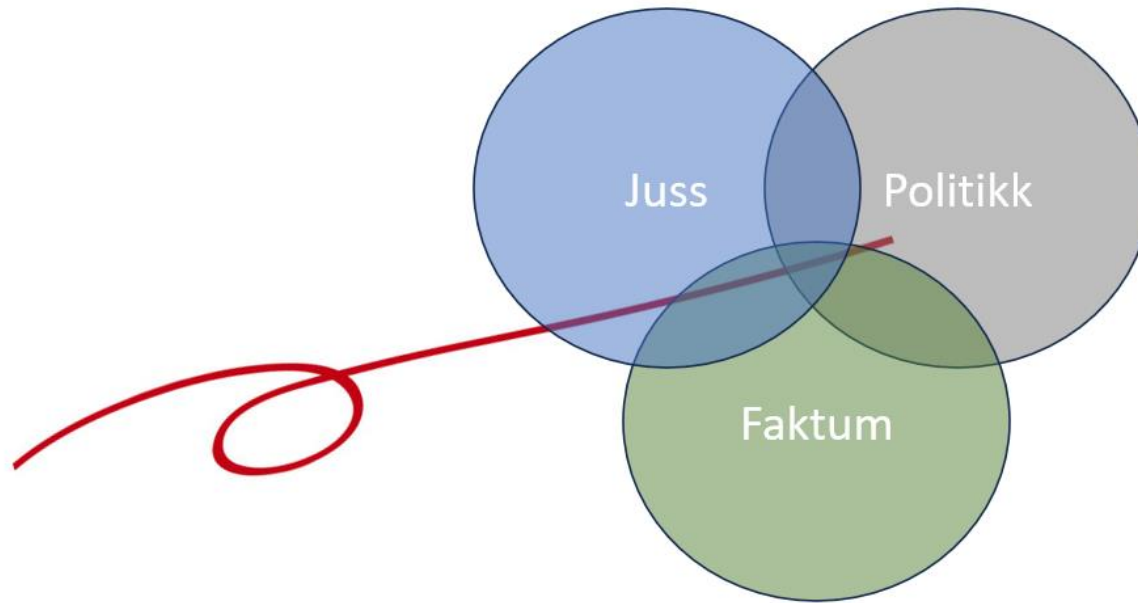
- Dere er folkevalgte representanter i kommunen.
- Dere skal ivareta partiets interesser, men samtidig være representanter for alle kommunens innbyggere.
- Dere har ulik bakgrunn, erfaring og fartstid som folkevalgte.
- Dere er tillitspersoner – som må vise dere tilliten verdig.
- Dere er et kollegium som er gitt vide fullmakter av Stortinget til å forvalte fellesskapets interesser.
- Dere styrer kommunen gjennom å sette dagsorden og treffe beslutninger.
- Dere er ombud som skal lytte til og ivareta innbyggernes ønsker og behov.

Nøkkelen til suksess

- Det handler om å være bevisst på hva man diskuterer:
 - Faktisk argumentasjon: Hva er korrekt fakta innenfor et tema eller i en sak?
 - Rettslig argumentasjon: Hva kan vi gjøre, hva må vi gjøre, hva kan vi ikke gjøre?
 - Politisk argumentasjon: Hva er riktig prioritering og løsning for fellesskapets beste?

Skillet mellom fakta, juss og politikk

- Det er avgjørende at de folkevalgte har forståelse av skillet mellom faktisk, rettslig og politisk argumentasjon:
- Skillet har betydning for blant annet:
 - Fastleggelse av handlingsrommet til å treffe beslutninger.
 - Overprøving og kontroll av kommunenes vedtak.
 - Rolle- og ansvarsfordeling mellom administrasjon og politikere i kommunene.

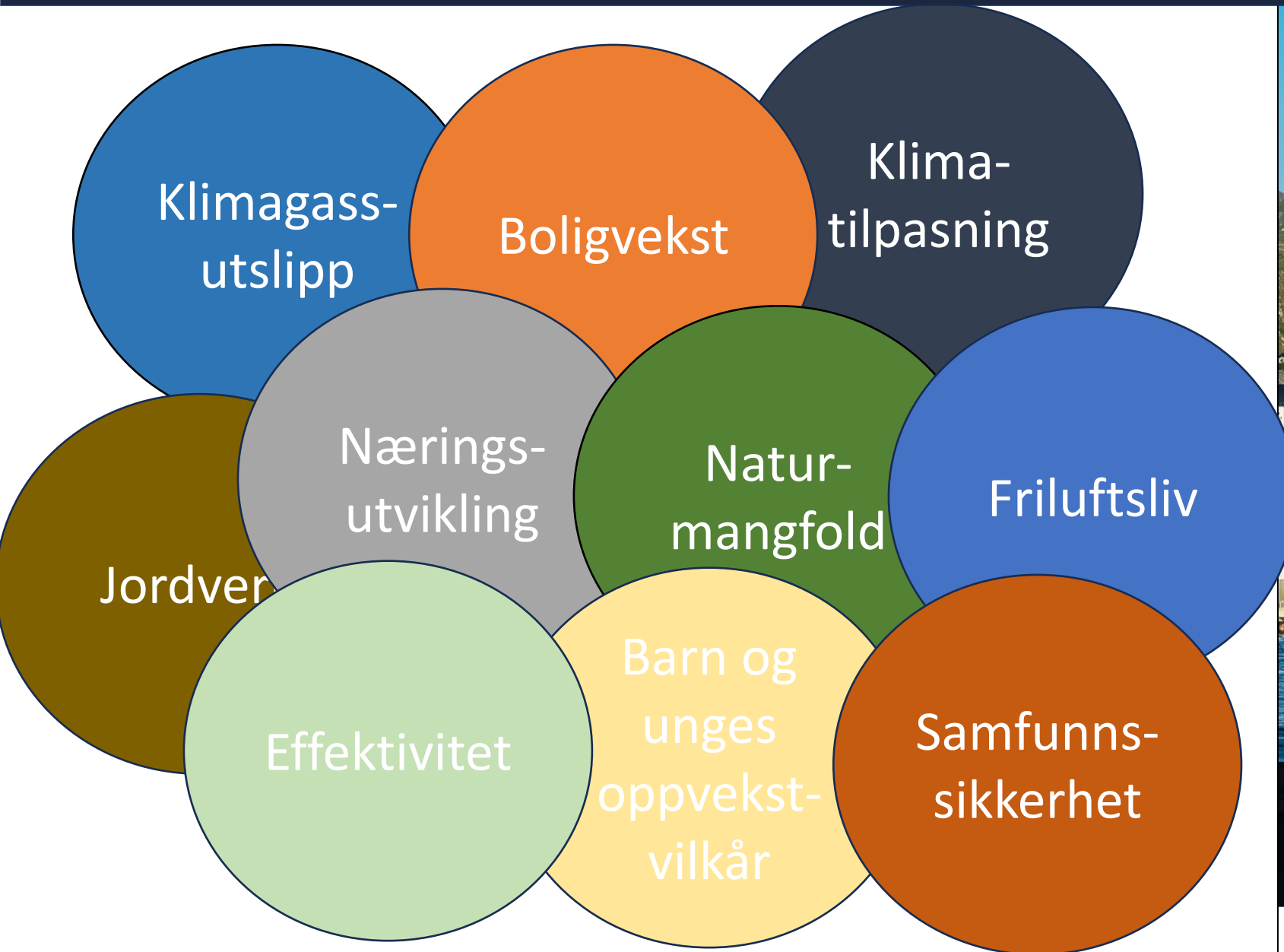
Folkevalgtrollen og ansvarsfordeling

- Tema: Ansvars- og rollefordeling mellom ansatte og folkevalgte.
- Identifisere utfordringer og løsninger gjennom diskusjon og refleksjoner.
- Jeg har ingen fasitsvar, men erfaring fra forskjellige kommuner.
- Når det gjelder interne rutiner og retningslinjer, er det ikke alltid spørsmål om hva som er lov. Ofte handler diskusjonen om hva som er lurt.
- Hva bør være felles kjøreregler i Larvik kommune?

Folkevalgtrollen og ansvarsfordeling

- Kommunalforvaltning er et område som har blitt større og mer komplekst enn noen gang tidligere.

Hensyn og interesser innen arealforvaltningen

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Vedtatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023

Kommunal- og distriktsdepartementet

Folkevalgtrollen og ansvarsfordeling

- Kommunalforvaltning er et område som har blitt større og mer komplekst enn noen gang tidligere.
- Innbyggerne er helt avhengig av en kommunalforvaltning som fungerer.
- Et godt samspill mellom ansatte og folkevalgte er avgjørende for en velfungerende kommunalforvaltning.
- Nøkkelen ligger i:
 - Klarhet i for rolle- og ansvarsfordeling.
 - Gjensidig aksept, tillitt og respekt for hverandres oppgaver.
 - God kommunikasjon – innad og utad.
 - Velfungerende systemer for rapportering og håndtering av avvik.

- Verdier og visjoner **utad**:

Visjon

Larvik – miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier

NÆRE: Nysgjerrig – Ærlig – Raus – Engasjert

Filosofi

- Vi gjør hverandre gode og vil hverandre vel
- Vi finner de beste løsningene sammen

“Larvik skal være et bærekraftig samfunn med fokus på sosial, økonomisk og miljømessig utvikling i samsvar med FNs bærekraftsmål.

En vesentlig endring av holdninger og tiltak må til for å oppnå god livskvalitet, verdiskaping og bedring av miljø og klima i samtid og framtid.”

HOVEDMÅL

- Er dette tomme floskler eller viktige styringsverdier for dere?

- Verdier og visjoner **innad:**

På samme lag
med felles mål?

4.1 Etske grunnprinsipper for folkevalgte organer

Det er et mål å skape et godt samarbeidsklima mellom de enkelte folkevalgte medlemmer og mellom det politiske og administrative nivå.

Et slikt klima skapes gjennom gjensidig respekt og toleranse i forhold til hverandres egenart, funksjoner og roller. Selv om man, som folkevalgt, kommunedirektør eller ansattrepresentant kan ha ulike mål for arbeidet og ulike tilnærmingsmåter til en sak, forutsettes det at hver enkelt handler ut fra en overbevisning om hva som er best for saken og hva som vil gi den beste og riktige løsningen uten derved å bryte tillit og skade andres omdømme.

Det er viktig at man gjensidig både i tiltale og omtale viser hverandre respekt. Dette gjelder enten man arbeider sammen for eksempel i utvalg eller om man taler fra talerstol.

Det er viktig at de folkevalgte har forståelse for de folkevalgte organers funksjon som arbeidsgivere. Det er i tilfelle kommunedirektørens ansvar som er gjenstand for omtale. Saklig påpeking av konkrete forhold som direkte angår en sak, kan skje i åpent møte.

Brudd på denne bestemmelsen kan påtales under henvisning til kommunens etiske retningslinjer.

Ansvar- og rollefordeling

- Idealet: Et tydelig skille i ansvar- og rollefordelingen mellom ansatte og folkevalgte:
 - De folkevalgte utøver politikk. De ansatte forbereder og iverksetter politiske vedtak.
 - De folkevalgte setter retningen, mens de ansatte gjør jobben.
- Realiteten: I mange tilfeller er det ikke mulig å skille klart mellom administrative og politiske spørsmål. Dette kan skape grobunn for interne konflikter.
- Virkemiddel: Klargjøre rolle- og ansvarsfordelingen og ha tillitt til og respekt for hverandres oppgaver.

Erfaringer fra andre kommuner

Påstand 1

De folkevalgte mener de ansatte er alt for ineffektive og at de ikke tar hensyn til innbyggernes behov.

De ansatte er frustrert over detaljstyring og innblanding i pågående saker fra de folkevalgte.

Påstand 2

De folkevalgte opplever at de ansatte motarbeider den politikken de ønsker å utøve.

De ansatte opplever at de folkevalgte motarbeider den jobben de er satt til å gjøre.

Påstand 3

De folkevalgte mener de ansatte er for firkantede i skjønnsutøvelsen.

De ansatte mener de folkevalgte i for stor grad overprøver deres faglige skjønn.

I hvilken grad er påstandene gjenkjennbare i Larvik kommune?

Om rollen som folkevalgt

- Det er vanlig å skille mellom:
 - Styringsrollen
 - Ombudsrollen
 - Arbeidsgiverrollen
 - Lederrollen
- Styringsrollen:
 - Sette dagsorden for gjeldende politikk.
 - Ansvarsfordeling – delegasjon av myndighet.
 - Treffe beslutninger – strategiske og i konkrete saker.
 - Følge opp beslutninger og kontroll med måloppnåelse.
- Ombudsrollen:
 - Lytte til og ivareta innbyggernes ønsker og behov.

- Etter valget ønsker gjerne en lokalpolitiker at innbyggerne skal merke resultatet av valget.
- Eksempel: Flere partier og lokalpolitikere i Larvik kommune har lovet velgerne å sikre mer forutsigbar og effektiv plan- og byggesaksbehandling. Etter valget ønsker politikerne å ta grep for å at dette faktisk skjer.
- Spørsmål: Hvordan kan de folkevalgte sørge for at plan- og byggesaksbehandlingen i Larvik blir mer effektiv?

- Delegasjon er avgjørende for å sikre effektivitet i kommuneforvaltningen.
- Dere avgjør hvilke oppgaver som skal delegeres til administrasjonen.
- Et tydelig delegasjonsreglement bidrar til klarhet i ansvar- og oppgavefordelingen.

Delegeringsreglement

Delegering av myndighet fra
kommunestyret

VEDTATT 19.6.2019 I SAK
KST-122/19 Endret 16.10.2019 i sak
KST-182/19 Gjelder fra 23.10.2019
Endret 11.11.2020 i sak KST-160/20
Endret 13.9.2023 i sak KST-146/23
Endret 13.12.2023 i sak KST-291/23

Er dette bestemmelser som bidrar til tydelig ansvar- og oppgavefordeling?

4.5 Planutvalget

Planutvalget fatter vedtak i følgende saker når de er av prinsipiell karakter:

- Byggesaker.
- Dispensasjonssaker.
- Bygge- og deleforbud
- Delingssaker.
- Hovedutvalget gis myndighet til å fatte vedtak etter Alkoholloven og serveringsloven med tilhørende forskrifter i følgende saker:
 - Prinsipielle saker

- Fatte vedtak innen rammen av hovedutvalgets faglige ansvarsområde i prinsipielle saker, forutsatt at dette i hovedsak er i samsvar med vedtak gjort av kommunestyret, f.eks. i ulike fagplaner og enkeltsaker.

Hvor stor grad har du satt deg inn i delegasjonsreglementet i Larvik kommune?

Hva er eksempler på prinsipielle saker innenfor deres utvalg?

Hva er fordelene/ulempene ved å delegere myndighet til administrasjonen?

Delegasjon av betydning for Operasjon planvask

Planutvalget fatter vedtak i følgende saker:

- Endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går ut over hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder, jf. pbl. § 12-14 annet ledd.
- Myndighet til å oppheve reguleringsplan som i det vesentlige er i strid med overordnet plan, jf. pbl § 12-14 (4) Forslag om slik delegering til Planutvalget

6.5 Plan- og bygningsloven

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å vedta endringer i reguleringsplan, av teknisk eller bagatellmessig karakter, når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går ut over hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder, jf. pbl. § 12-14 annet ledd.

- Som folkevalgt treffer du en rekke beslutninger. Vi kan skille mellom:
 - Strategiske beslutninger
 - Beslutninger av økonomisk karakter
 - Beslutninger i enkeltsaker
- Mål:
 - Sørge for at gjeldende politikk gir utslag i beslutningene.
 - Sørge for at beslutningene ligger innenfor lovens rammer.
- Utfordring:
 - Hvor langt rekker politikerne handlingsrom til å operasjonalisere ønsket politikk?

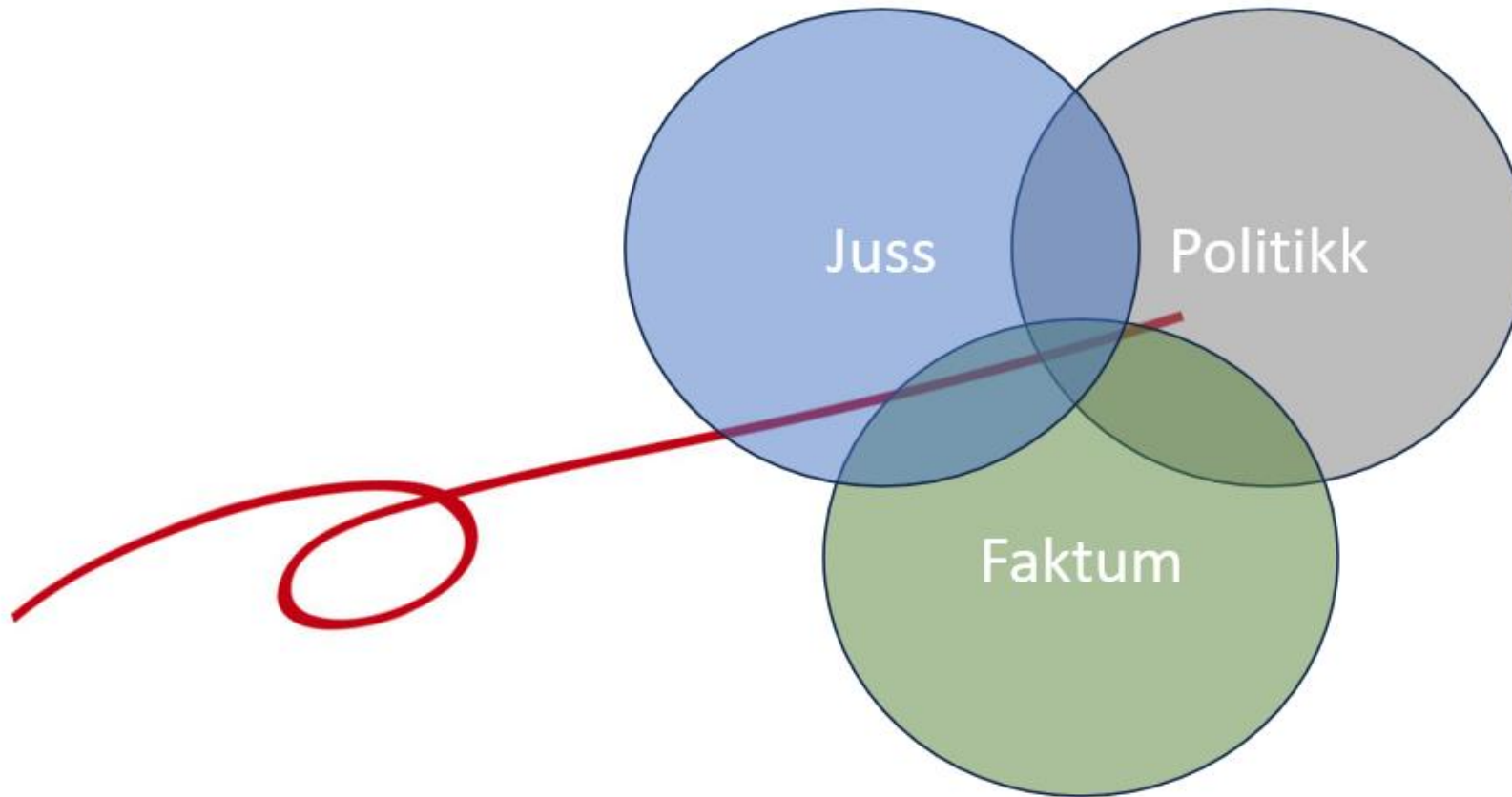
- Beslutningene treffes på grunnlag av saksfremlegg.
- Fra Larvik kommunes interne styringsreglement:

Administrasjonen skal i sin saksframstilling tilstrebe en enhetlig og konsis form.

I alle saker hvor det er mulig bør kommunedirektøren legge fram minst 2 alternative innstillinger i prioritert rekkefølge for å synliggjøre mulige alternative utfall og konsekvenser av en sak.

- Hvor enkelt er det å sette seg inn i saksfremlegg?
 - Har du tilstrekkelig tid?
 - Har du tilstrekkelig forståelse?
- Hvordan kan administrasjonen best mulig legge til rette for politiske beslutninger?
- Hvor langt rekker politikernes handlingsrom til å foreta avvikende vurderinger/konklusjoner enn det som fremgår av saksfremlegget?

- Hva med et saksfremlegg som i større grad skiller mellom faktum, juss og politikk?

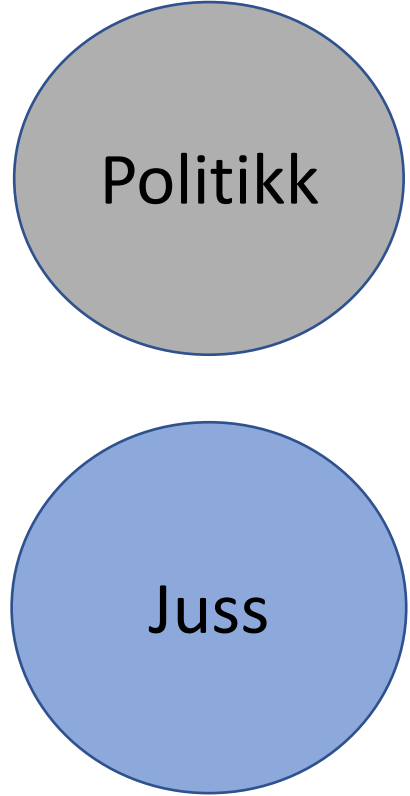

- Alternativer kan kun oppstilles der det er rom for politiske prioriteringer.
- Det er ikke adgang til å oppstille alternative tolkninger av loven eller alternativ forståelse av faktum.

Pbl. § 19-2: Dispensasjonsvedtaket

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Politikk

Juss

Med bakgrunn i dette legger kommunedirektøren frem en delt innstilling med to forslag til vedtak:

Forslag 1 begrunnes med at begge vilkårene i pbl. § 19-2 andre ledd er oppfylt. Etter en samlet vurdering kommer kommunen frem til at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynet bak lovens formålsbestemmelse og hensynene bak nasjonale- og regionale interesser ikke vil bli vesentlig tilsidesatt, og at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. En dispensasjon kan derfor innvilges.

Forslag 2 begrunnes med pbl. § 19-2 første ledd, hvor vilkårene for å kunne gi dispensasjon er oppfylt, men hvor kommunen benytter seg av kan-skjønn for å gi avslag. I dette tilfellet gis avslaget på grunn av at det forventes en rullering av KPA i løpet av de nærmeste årene, og at man da ønsker å få avklart hvordan arealbruken i området skal være fremover. Kommunen ønsker derfor ikke å gi dispensasjoner for tiltak som kan påvirke fremtidig arealbruk i området før den nye planen er på plass.

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at utvalgets vedtak kan skape presedens for andre saker av lignende karakter.

3. Oppsummering

Kommunen kan bruke pbl. § 19-2 første ledd som selvstendig avslagshjemmel, og har vektlagt et saklig hensyn som begrunnelse for ikke å innvilge dispensasjon etter samme bestemmelse.

Kommunen har ikke vektlagt øvrige hensyn som ikke er saklige eller forsvarlige. Statsforvalteren skal videre *«legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønn»*, jf. forvaltningsloven § 34. Utøvelsen av det frie skjønnnet i denne saken er innenfor det handlingsrommet som kommunen fritt kan avgjøre selv.

- En viktig del av lokalpolitikken er å lytte til og ivareta innbyggernes ønsker og behov.
- Hvordan skjer kommunikasjonen mellom innbyggere og folkevalgte?
- Formelle arenaer:
 - Folkemøter, dialogmøter, presentasjoner på gruppe- eller utvalgsmøter.
- Uformelle arenaer:
 - Samtaler, oppsøkende virksomhet, møter, sosiale medier, avisinnlegg m.m.
- Vær bevisst på skillet mellom innbyggernes forsøk på politisk påvirkning og påvirkning i enkeltsaker.

En folkevalgt kommer i samtale med en innbygger. Innbyggeren forteller om nokså ville tilstander på den lokale barneskolen. Det er utstrakt mobbing blant elevene, lærerne er sykemeldte og det går rykter om bruk av narkotika blant avgangselevene. Den folkevalgte blir svært bekymret.

Hva kan/bør den folkevalgte gjøre i slike situasjoner?

En grunneier har fått varsel om mulig ulovlighetsoppfølging for et bygg i strandsonen. Grunneieren tar kontakt med en folkevalgt i kommunen. Grunneieren gir uttrykk for at bygget er lovlig oppført, og mener kommunen uansett ikke bør bry seg om bagateller.

Hva kan/bør den folkevalgte gjøre i slike situasjoner?

Fikk regning på 14.000 for tak over døra på hytta: – Urimelig

Statsforvalter, fylkeskommunen og Sametinget måtte høres da Tor Arvid skulle bygge tak over inngangsdøra. Det ble dyrt.

Tor Arvid Hartviksen vil bygge et lite tak foran inngangsdøra. Det blir dyrt på grunn av gebyrer fra kommunen.

FOTO: TOR ARVID HARTVIKSEN

✉ Sara Gulliksen Wik
Journalist

✉ Sondre Skjelvik
Journalist

✉ Marius Guttormsen
Journalist

Publisert 5. jan. kl. 17:34
Oppdatert 5. jan. kl. 21:49

Jeg synes det høres urimelig ut. Dette er jo et fritidshus for meg, sier Tor Arvid Hartviksen til NRK.

Hartviksen mener det er en svært dyr pris å betale for et tak som skal dekke en liten platt.

Det blir 2500 kroner per kvadratmeter, sier han og legger til:

Det er ingen rimelighet mellom jobben Hadsel kommune har utført og denne regningen.

- Hva tenker dere?

- Det er kun administrasjonen som står til ansvar for de opplysninger som gis folkevalgte.
- Vær lyttende, men kritiske, til alle andre stemmer.
- Det er uheldig dersom de som roper høyest får mest gjennomslag.

4.4 Saksutredning og saksframstilling

Det er kommunedirektørens ansvar å påse at saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.

Larvik kommunes gebyrforskrift for plan-, bygge- og delesak:

Tiltakshaver/rekvirent/part/søker som mener at det ilagte gebyret er uriktig, kan søke om reduksjon av gebyr, jf. pkt. 1.3. Kommunens avgjørelser av søknad om reduksjon av gebyr for saker etter plan- og bygningsloven og matrikkelloven er å regne som enkeltvedtak og kan påklages til Statsforvalteren.

1.3 Kommunen kan etter søknad, eller på eget initiativ, ettergi gebyret helt eller delvis dersom gebyret anses som åpenbart urimelig i forhold til arbeid og kostnader kommunen har hatt med saken, eller dersom gebyret anses som åpenbart urimelig av andre grunner. Personlige eller sosiale forhold kan ikke hensyntas i en slik vurdering. Søknad om nedsettelse av gebyr må innsendes innen 3 uker etter at faktura er mottatt. Søknad om nedsettelse av gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

1.5 Dersom gebyret er fastsatt etter punkt 1.3 eller 1.4 er dette enkeltvedtak som kan påklages til Statsforvalter.

Dette er oppskriften på usaklig forskjellsbehandling og ineffektivitet.

Kommunikasjon internt

- Kommunereformen i 1992 innførte timeglass-modellen.
- All kommunikasjon mellom folkevalgte og ansatte skal skje gjennom kommunedirektøren.
- I flere kommuner har det vært diskusjon knyttet til *om*, og eventuelt *hvordan*, folkevalgte på eget initiativ kan ta kontakt med ansatte.

nger | Nyheter

KommunalRapport

Q | E-avis | Abonner | Anno

PUBLISERT 15.10.2019 09:41

Bernt: Ulovlig å nekte folkevalgte kontakt med ansatte

Ingen kan forby folkevalgte eller borgere å kontakte ansatte i kommuneadministrasjonen. Det sier professor emeritus Jan Fridthjof Bernt.

HANNE WIEN

Sist uke vedtok bystyret i Kristiansand nytt saksbehandlingsreglement, der det heter at «all kontakt mellom politikere og administrasjonen skal gå via kommunedirektøren eller den aktuelle direktør».

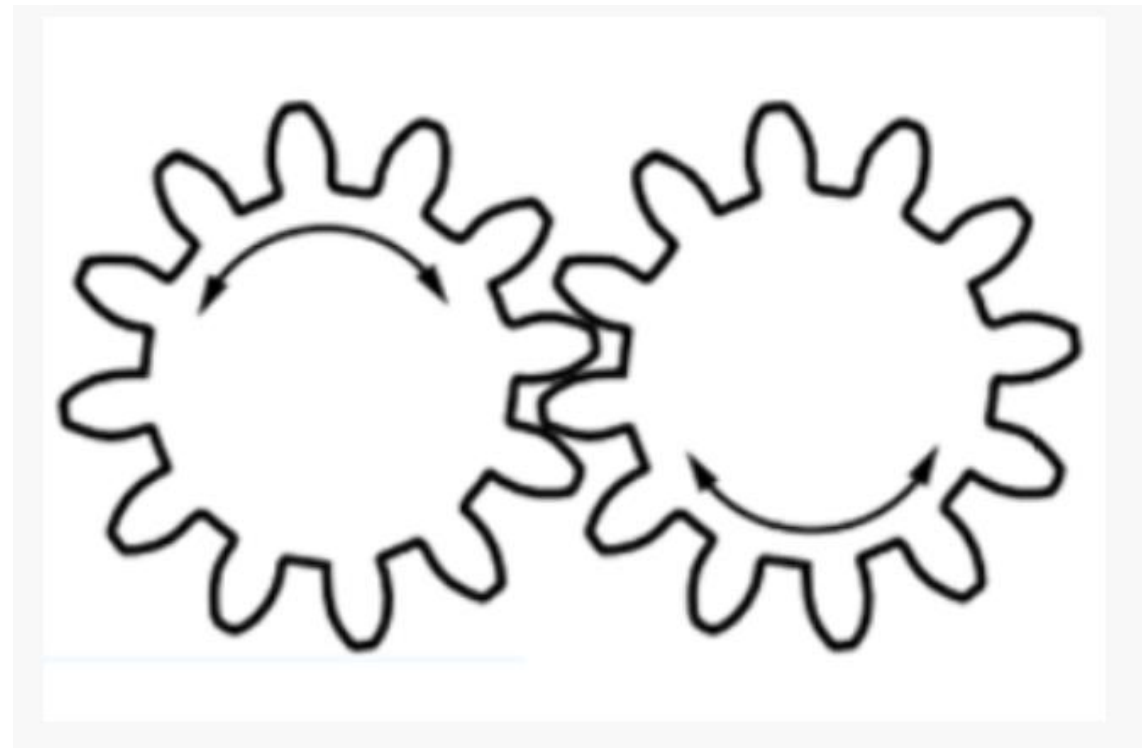
Nå er professor emeritus Jan Fridthjof Bernt klar på at et slikt

- Den enkelte politiker kan ikke instruere en ansatt.
- Selv om kontakt ikke er ulovlig, er det grunn til å stille spørsmål ved om det er heldig.
- Det er avgjørende med klare regler, slik at både de folkevalgte og ansatte har felles forståelse av hva som er greit.

HOLTH & WINGE

Kommunikasjon internt

- I senere tid er tannhjulsmodellen lansert.
- Den innebærer regelmessig kontakt mellom politikere og administrasjon i et saksfelt.
 - Tidlig informering/involvering av folkevalgte i enkeltsaker.
 - Forløpende politiske avklaringer.

Kommunikasjon internt

- Larvik kommunes interne styringsdokument:

4.2 Kontakt folkevalgte – administrasjonen

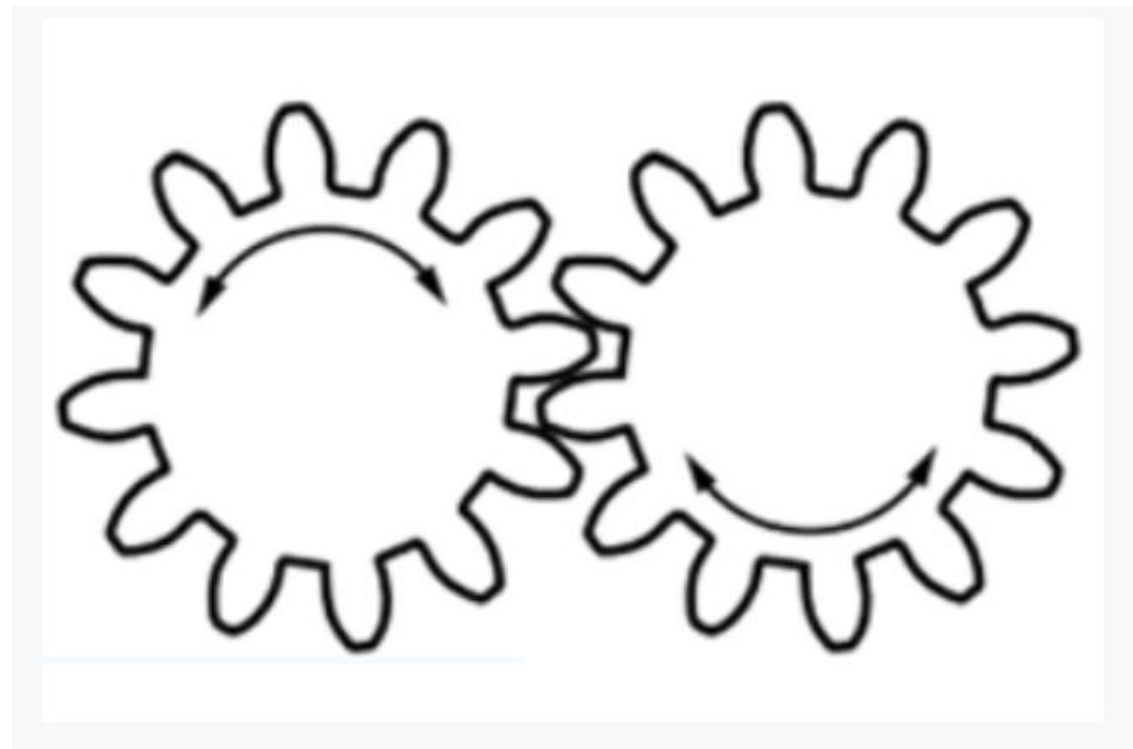
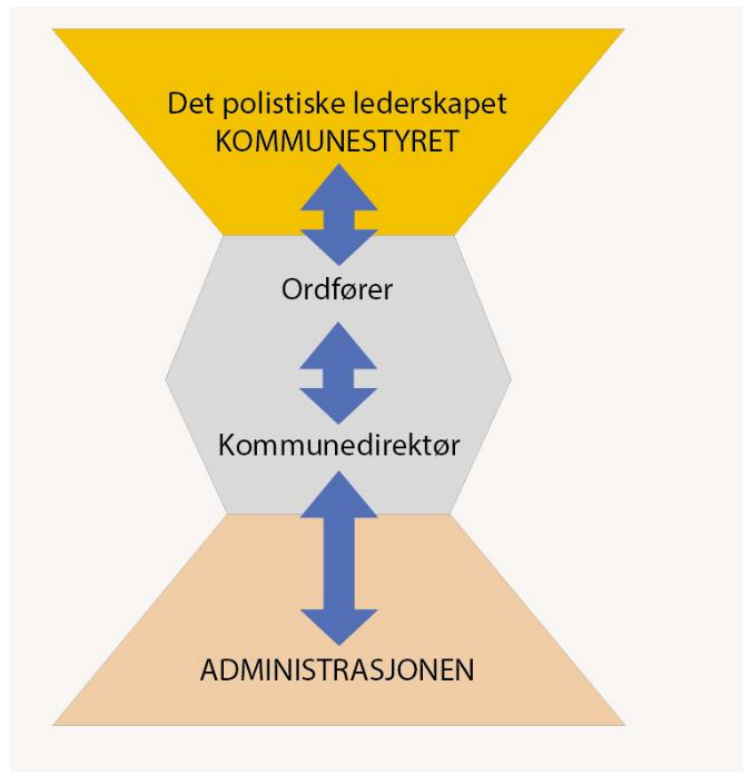
Kontakt og kommunikasjon skal være basert på gjensidig respekt og toleranse for hverandres funksjoner og ansvar.

Etter at kommunedirektøren har fremlagt sin saksutredning, anmodes de folkevalgte om å rette sine forespørsler til kommunedirektørens representant. Slike forespørsler skal være basert på ønske om faktainformasjon.

Spørsmål fra de folkevalgte om en sak som er til behandling skal som hovedregel rettes gjennom utvalgsleder, gruppeleder eller saksordføreren. Svar på spørsmålene legges ut på kommunens nettside.

Spørsmål fra folkevalgte som ikke gjelder sak til behandling, besvares tilsvarende som for andre innbyggere i tråd med forvaltningsloven og offentleglovas bestemmelser.

Kommunikasjon internt

Hva er fordeler og ulemper med de to modellene?

I hvilke tilfeller vil den ene modellen fungere bedre enn den andre?

Takk for oppmerksomheten, diskusjonene
og det gode humøret!